

آموزش الکترونیکی

لیلا سعیدک

چکاو

نشر گلچین ادب

سرشناسه: سعید، لیلا - ۱۳۹۵-
عنوان و نام پدید آورنده: آموزش الکترونیکی / مولف: لیلا سعیدی
مشخصات نشر: کرمانشاه: گلچین ادب، ۱۳۹۵
۱۰۶ص: جدول.

ISBN: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۷۸۹۰ - ۳۸ - ۷

وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: آموزش به کمک کامپیوتر

موضوع: Computer-assisted instruction

موضوع: آموزش به کمک کامپیوتر - ایران

موضوع: Computer-assisted instruction - Iran

موضوع: آموزش از راه دور - آموزش به کمک کامپیوتر

موضوع: Distance education--Computer-assisted instruction

موضوع: اینترنت و آموزش و پرورش - Internet in education

۳۷۱/۳۳۴

LB ۱۰۲۸/۵/۷ آ ۱۳۹۵

۴۲۵۴۷۵۷

کتاب شناسی ملی

نشر گلچین ادب

adabgol@gmail.com

golchin.darab@yahoo.com

ت: 09189280225

آموزش الکترونیکی

لیلا سعیدی

صفحه آرای و طرح جلد: داراب گلچین

نشر: گلچین ادب

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: پیشگام

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۹۵

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

978 - 600 - 7890 - 38 - 7

فهرست

مقدمه / ۱

تاریخچه آموزش از راه دور و آموزش الکترونیکی / ۵

تاریخچه آموزش از راه دور و آموزش الکترونیکی در ایران / ۶

فصل یک: تعاریف و انواع آموزش الکترونیکی

آموزش مجازی / ۱۱

آموزش الکترونیکی / ۱۱

یادگیری / ۱۲

اصول یادگیری موثر / ۱۳

یادگیری الکترونیکی / ۱۳

مدرس الکترونیکی / ۱۶

نقش یاددهنده / ۱۷

یادگیری الکترونیکی فرصت نوین یادگیری / ۱۷

انواع آموزش الکترونیکی / ۱۸

ویژگیهای آموزش الکترونیکی / ۱۹

نقش و جایگاه معلم در فرایند یاددهی-یادگیری / ۲۰

آموزش / ۲۱

انواع آموزش / ۲۲

روشهای سنتی آموزش / ۲۲

آموزش برای یادگیری اکتشافی / ۲۷

روشهای نوین آموزش / ۲۹

آموزش مجازی / ۴۰

دیدگاه های یادگیری الکترونیکی / ۴۲

شرایط موثر در یاددهی-یادگیری / ۴۴

مدل های آمادگی یادگیری الکترونیکی / ۴۷

فصل دوم: آموزش الکترونیکی در آموزش عالی و سازمانها

مزایا و فوائد آموزش الکترونیکی / ۵۳

نگرش اساتید و دانشجویان به یادگیری الکترونیکی / ۵۵

روشها و ابزار یادگیری / آموزش الکترونیکی / ۵۹

اهمیت آموزش الکترونیکی / ۶۳

انواع آموزش الکترونیکی / ۶۵

مزایای استفاده از آموزش الکترونیکی برای سازمانها / ۶۶

مزایای استفاده از آموزش الکترونیکی برای یادگیرندگان / ۶۶

مشکلات آموزش الکترونیکی برای سازمانها و مؤسسات / ۶۷

مشکلات آموزش الکترونیکی برای یادگیرندگان / ۶۷

یادگیری ترکیبی / ۶۸

فصل سوم: مطالعات انجام شده در آموزش الکترونیکی

جمع بندی مبانی نظری و پژوهش / ۷۳

مبانی تجربی پژوهش / ۷۴

سابقه مطالعات خارجی / ۷۴

سابقه مطالعات داخلی / ۸۳

منابع / ۹۵

اقتصاددانان بر این باورند که در هزاره سوم، دانش و فناوری نقش اصلی را در افزایش بهره‌وری و رشد اقتصادی خواهد داشت. سرعت ظهور ابداعات در این هزاره افزایش یافته به طوری که هنوز مراحل توسعه و همگانی شدن استفاده از یک نوآوری به پایان نرسیده محصرنی جدیدی ارائه می‌گردد. تغییرات سریع اقتصادی، اجتماعی و فناورانه، ماهیت زندگی و مشاغل افراد را تحت تاثیر قرار داده است. هر فرد برای رویارویی با این تغییرات باید به طور مداوم در حال یادگیری و بازآموزی باشد. در این میان از جمله فرصت‌هایی که در چند سال اخیر مورد هجوم فناوری اطلاعات قرار گرفته، عرصه‌ی یادگیری و آموزش است. به نقل از دودرستات^۱ بیان می‌دارد که آموزش عالی نیز با این تغییرات هماهنگ شده و در زمینه قابلیت‌هایی که انواع جدیدی از

^۱ - Duderstat

اشتغال به فراگیری را که مستقل از محدودیت های مکانی و زمانی است، امکان پذیر می سازد. (کاهیل^۱، ۲۰۰۸).

از سویی امروزه در اکثر کشورها تعداد داوطلبان بیشتر از ظرفیت دانشگاه هاست و روشهای سنتی آموزش دیگر پاسخگوی حجم عظیم این تقاضا نیست (هادی، ۲۰۰۴). از این رو برای پاسخگویی به نیازهای آموزشی داوطلبان، دانش راه های از راه دور توسعه یافته است. که یکی از کاربردهای مهم فناوری اطلاعات، ارتباطات در جهان به حساب می آید. (جانسون و همکاران^۲، ۲۰۰۸) و فست های بیشماری را برای یادگیری فراهم می آورد و از این طریق نیازی به تئوری، شیوه زندگی فراگیر وجود ندارد. در حال حاضر دور های یادگیری الکترونیکی بخش مهمی از آموزش عالی را تشکیل میدهند و بسیاری از مؤسسات آموزش عالی سرمایه گذاری های کلانی را برای یکپارچه سازی و نگهداری سیستم های با سیری الکترونیکی انجام داده اند این استفاده از یادگیری الکترونیکی منجر به تغییر اساسی در فرایندهای آموزشی این مؤسسات گشته است؛ زیرا مهم ترین زیرکای آموزش الکترونیکی آن است که میتواند در محیط کار و در هر زمانی از آن بیند و لزوماً نیازی به حضور معلم انسانی و زمان بندی مرسوم کلاس های سنتی ندارد (رحمان پور و همکاران، ۱۳۸۷).

با توجه به انعطاف پذیری به وجود آمده هم برای یادگیرنده و هم برای یاد دهنده، بسیاری از دانشگاهها، مؤسسات و سازمانهای آموزشی به سرعت در حال توسعه این شیوه آموزش هستند. اما هدف اولیه و اساسی از یادگیری

^۱ - Chahill

^۲ - Johnson et.al

الکترونیکی، به خصوص برای کشور ایران، را می توان چنین بیان کرد: «گسترش و ایجاد تنوع در ظرفیت آموزش کشور به کمک فناوری اطلاعات و ارتباطات و پاسخگویی به نیاز جامعه ی امروز و فردا برای کیفیت و انعطاف پذیری بهتر و هزینه کمتر در ارائه ی آموزش». (صفوی و همکاران، ۱۳۸۶). در این بیان شبکه جهانی وب و اینترنت، رو شهای نوآورانه و انقلابی را در آموزش ایجاد کرده اند. در ایران در زمینه ی یادگیری الکترونیکی فعالیت های زیادی انجام شده و همواره با گسترش این نوع آموزش در جهان، توسعه ی آن در آموزش عالی ایران قابل ملاحظه بوده است. (بهرینی نژاد، ۲۰۰۶). توسعه آموزش الکترونیکی در ایران به عنوان ضرورتی در تحقق برنامه چهارم و سند چشم انداز توسعه ی ۱۴۰۴ کشور (توسعه ی مبتنی بر دانایی) مطرح است (صفوی و همکاران، ۱۳۸۶). این حال به نظر می رسد با توجه به شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بسیاری کشورهای در حال گذاری چون ایران گسترش آموزش الکترونیک و به خصوصی استفاده از تکنولوژی وب با چالش های عمده ای مواجه باشد.

تاریخچه آموزش از راه دور و آموزش الکترونیکی

در تاریخ آموزش از راه دور می توان سه مرحله مهم را برشمرد. اولین مرحله که از اواسط قرن ۱۹ میلادی آغاز شده است. در آن دوره از سیستم پستی برای انتقال مطالب آموزشی استفاده می شد. در همان زمان مؤسسه های در امریکا برای آموزش ضمن خدمت معلمان از روش آموزش مکاتبه ای استفاده کرد. در اواخر قرن ۱۹ نخستین دوره مکاتبه ای دانشگاهی در دانشگاه شیکاگو تأسیس شد. دومین مرحله که با اختراع رادیو توسط مارکونی در آخرین سالهای

قرن ۱۹ آغاز شد. کمتر از ۲۰ سال پس از آن، رادیوهای آموزشی متولد، و تعداد آنها به سرعت افزایش پیدا کرد. با اختراع تلویزیون تمایل به استفاده از رسانه‌ها افزایش یافت. در دهه ۱۹۷۰ دانشگاه آزاد بریتانیا در انگلستان تأسیس شد. در همین زمان در امریکا آموزش مجازی را از طریق تلویزیون ارائه داد. مرحله سوم آموزش از راه دور با اختراع ریز پردازنده، تأسیس تابلو اعلانات رایانه‌ای و ارسال نخستین پیام‌های الکترونیکی در اوایل دهه ۱۹۷۰ آغاز شد و در سال ۱۹۸۰ نخستین دوره آنلاین در مقطع کارشناسی ارائه شد. گسترش اینترنت در دهه‌های نخستین دهه ۱۹۹۰ تحول دیگری در آموزش از راه دور بوجود آورد. در سال ۱۹۹۰ با ائتلاف بیش از ۱۰۰ مؤسسه آموزشی دانشگاه مجازی کالیفرنیا بوجود آمد. حال حاضر فاصله زمانی تحولات روز به روز کمتر می‌شود. با ظهور فناوری‌های جدید چون جاوا، کاربردهای وسیع انواع شبکه‌ها، خطوط مخابراتی با پهنای باند وسیع، طراحی وب سایت‌های پیشرفته و غیره، انقلابی در صنعت آموزش بوجود آورده است و آموزش تحت وب به آموزش واقعی بسیار نزدیک شده است (شیرازی و مختاری، ۱۳۸۷).

تاریخچه آموزش از راه دور و آموزش الکترونیکی در ایران

آموزش الکترونیکی شاخه‌ای از آموزش از راه دور و غیرحضوری است. تاریخچه آن در ایران به بهره‌گیری از ابزارهای کمک آموزشی سمعی و بصری، شامل نمایش اسلاید و فیلم‌های آموزشی در کلاس درس باز می‌گردد. پس از آن تلویزیون به عنوان یک رسانه آموزشی مورد توجه قرار گرفت و تلویزیون آموزشی ملی ایران، رسماً به امر آموزش همگانی در سراسر کشور پرداخت. آموزش از راه دور در ایران سابقه طولانی ندارد. دانشگاه آزاد در قبل از انقلاب و دانشگاه پیام نور از شیوه ارتباط از راه دور استفاده می‌کردند. اما در پایان دهه ۷۰، آموزش مجازی در دستور کار دانشگاه تهران قرار گرفت و پروژه‌هایی را با این

عنوان آغاز کردند. در سال ۱۳۸۰ سایت آموزش مجازی دانشگاه تهران با ارائه ۹ درس برای دانشجویان روزانه دانشگاه راه اندازی شد. در همان سال وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از دانشگاه اینترنتی که به صورت غیرانتفاعی خدمات آموزشی را در سراسر کشور ارائه نماید خبر داد. سپس تعداد زیادی از دانشگاه‌ها دروسی را به صورت تک درس ارائه دادند. بعد آموزش و پرورش که بزرگترین بخش آموزش کشور می‌باشد فعالیت‌هایی را در این زمینه آغاز کرد (شعبانی نیا و مختاری، ۱۳۸۷).

لیلا سعیدی